

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 50 Цивільного кодексу України щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи»
*(реєстр. № 14026 від 09.09.2025)**

***Анотація.** Інформаційна довідка містить результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до статті 50 Цивільного кодексу України щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи», спрямованого на забезпечення в Україні міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи, гармонізацію національного податкового законодавства з правом Європейського Союзу та документами/стандартами Організації економічного співробітництва та розвитку, виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.*

***Ключові слова:** фізична особа, підприємницька діяльність, міжнародний автоматичний обмін інформацією про доходи, цифрові платформи, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України.*

Вступ

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 50 Цивільного кодексу України щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи» (реєстр. № 14026 від 09.09.2025) (далі – законопроект) відповідно до пояснювальної записки спрямовано на запровадження в Україні міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи, та на гармонізацію національного податкового законодавства України з правом Європейського Союзу (далі – ЄС) та документами/стандартами Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР).

Пропонованим законопроектом передбачається запровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи. Зокрема, зміни мають на меті імплементацію Модельних правил ОЕСР та Директиви 2011/16/ЄС про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування (далі – Директива DAC 7), які є міжнародним зобов'язанням України відповідно до Меморандуму між Україною та Міжнародним валютним фондом про економічну та фінансову політику та Національної стратегії доходів, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1218-р.

Основна частина

За результатами аналізу положень законопроекту, підтримуючи його прийняття, вважаємо за доцільне висловити такі міркування.

Законопроектом пропонується доповнити частину другу статті 50 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) положенням про відсутність зобов'язання державної реєстрації як підприємець у фізичної особи, яка здійснює

звітну діяльність через відповідні цифрові платформи, визначену підпунктом 14.1.286.11 підпункту 14.1.286 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, через оператора платформи, за умови, що така діяльність здійснюється у порядку, встановленому статтею 178¹ Податкового кодексу України.

Згідно зі статтею 1 ЦК України цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини). До майнових відносин, заснованих на адміністративному або іншому владному підпорядкуванні однієї сторони другій стороні, а також до податкових, бюджетних відносин цивільне законодавство не застосовується, якщо інше не встановлено законом. Відповідно до частини другої статті 4 ЦК України зміни до цього Кодексу можуть вноситися виключно законами про внесення змін до ЦК України.

Крім того, слід зазначити, що міжнародний обмін податковою інформацією відбуватиметься відповідно до Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Information on Income Derived Through Digital Platforms (Багатостороння угода DPI)), яка потребує ратифікації Верховною Радою України. Адже відповідно до частини першої статті 10 ЦК України чинний міжнародний договір, який регулює цивільні відносини, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, є частиною національного цивільного законодавства України.

Вважаємо, що передбачені законопроектом зміни до статті 50 ЦК України доцільніше викласти без визначення конкретних норм Податкового кодексу України у такий спосіб:

«Фізична особа, яка провадить підприємницьку діяльність через оператора цифрової платформи, не підлягає державній реєстрації як підприємець за умови, що така діяльність провадиться відповідно до вимог Податкового кодексу України».

Крім того, зазначена в пункті 2 законопроекту назва на цей час ще не прийнятого Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про банки і банківську діяльність», з яким пов'язано набрання чинності норм законопроекту, не узгоджується з пунктом 2.1. статті 2 Податкового кодексу України, згідно з яким зміна положень цього Кодексу може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до цього Кодексу, тобто окремим законом про внесення змін саме до Податкового кодексу України.

Висновки

Прийняття запропонованого проекту Закону України «Про внесення змін до статті 50 Цивільного кодексу України щодо впровадження міжнародного автоматичного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи» (реєстр. № 14026 від 09.09.2025) вважаємо доцільним, оскільки він спрямований на гармонізацію законодавства України з правом Європейського

Союзу (зокрема, Директивою ДАС 7). Водночас законопроект, на нашу думку, потребує доопрацювання з урахуванням висловлених міркувань.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*